

На основу члана 62. став 1. тачка 4) и члана 66. став 3. Закона о националним саветима националних мањина („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 20/14 – одлука УС, 55/14 и 47/18),

Републичка изборна комисија, на седници одржаној 10. октобра 2022. године, донела је

П Р А В И Л А

О РАДУ БИРАЧКИХ ОДБОРА НА СПРОВОЂЕЊУ ГЛАСАЊА НА НЕПОСРЕДНИМ ИЗБОРИМА ЗА ЧЛАНОВЕ НАЦИОНАЛНИХ САВЕТА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилима ближе се уређује рад бирачких одбора, образованих у складу са Упутством за спровођење непосредних избора за чланове националних савета националних мањина („Службени гласник РС“, број 100/22), на спровођењу гласања на непосредним изборима за чланове националних савета националних мањина (у даљем тексту: избори).

Члан 2.

Бирачки одбор:

- 1) преузима изборни материјал од радног тела Републичке изборне комисије (у даљем тексту: Радно тело);
- 2) уређује бирачко место;
- 3) спроводи гласање на бирачком месту;
- 4) спроводи гласање ван бирачког места;
- 5) стара се о правилности и тајности гласања;
- 6) одржава ред на бирачком месту;
- 7) утврђује резултате гласања на бирачком месту;
- 8) предаје изборни материјал Радном телу после гласања;
- 9) обавља и друге послове у складу са законом, Упутством за спровођење непосредних избора за чланове националних савета националних мањина и овим правилима.

Члан 3.

(1) Бирачки одбор мора да буде на бирачком месту најкасније један час пре времена одређеног за отварање бирачког места и док траје гласање и утврђивање резултата гласања.

(2) Бирачки одбор одлучује већином гласова од укупног броја чланова.

(3) Док је бирачко место отворено и док траје гласање, сви чланови бирачког одбора или њихови заменици морају да буду на бирачком месту.

(4) Члан бирачког одбора и његов заменик могу да буду присутни на бирачком месту истовремено или да се смењују.

(5) Сви чланови и заменици чланова бирачког одбора су дужни да на бирачком месту све време и на видном месту носе идентификационе картице које им обезбеђује Републичка изборна комисија.

Задужења чланова бирачког одбора

Члан 4.

(1) Чланови бирачког одбора се договарају о подели задужења и одређују:

- 1) члана бирачког одбора који рукује УВ лампом;
- 2) члана бирачког одбора који утврђује идентитет бирача;
- 3) члана бирачког одбора који рукује изводима из посебних бирачких спискова за сваки национални савет за који се спроводи гласање на бирачком месту, са евентуалним списковима накнадних промена у посебним бирачким списковима;
- 4) члана бирачког одбора који рукује спрејом за обележавање прста бирача;
- 5) члана бирачког одбора који чува и уручује гласачке листиће;
- 6) члана бирачког одбора који поучава бираче о томе како се гласа;
- 7) члана бирачког одбора који се стара о томе да бирач убаци гласачки листић у гласачку кутију;
- 8) три члана или заменика члана бирачког одбора (повереници бирачког одбора) који спровode гласање ван бирачког места.

(2) У Записник о раду бирачког одбора се уписују имена повереника бирачког одбора.

Јавност рада бирачког одбора

Члан 5.

(1) Рад бирачког одбора је јаван.

(2) Лицима која се налазе на списковима овлашћених представника предлагача проглашених изборних листа, односно списковима представника домаћих или страних посматрача и њихових преводилаца, достављеним бирачком одбору од стране Републичке изборне комисије преко Радног тела, и који имају акредитације које им је издала Републичка изборна комисија, бирачки одбор је дужан да омогући да несметано надгледају и прате све фазе рада бирачког одбора, почев од примопредаје изборног материјала пре гласања до окончања примопредаје изборног материјала после гласања, укључујући и отварање гласачке кутије, пребројавање гласова, утврђивање резултата

гласања, гласање ван бирачког места, као и поновно гласање на том бирачком месту.

(3) Преводаца нема право да на бирачком месту борави без представника посматрача у чијој је пратњи.

(4) Бирачки одбор је дужан да у Записнику о раду бирачког одбора констатује да ли су на бирачком месту били присутни представници предлагача проглашених изборних листа и представници домаћих и страних посматрача.

(5) Бирачки одбор је дужан да у Записник о раду бирачког одбора унесе податке о присутним представницима предлагача изборних листа, водећи, при томе, рачуна да се подаци о представницима предлагача изборних листа, уколико се на бирачком месту гласа за избор чланова више националних савета, унесе у Записник о раду бирачког одбора само за одговарајућу националну мањину.

(6) Ако су на бирачком месту били присутни представници домаћих и страних посматрача, бирачки одбор је дужан да попуни Записник о посматрачима рада бирачког одбора, на обрасцу који прописује Републичка изборна комисија.

Евиденција о присуству чланова бирачког одбора на бирачком месту

Члан 6.

(1) Чланови бирачког одбора се уписују у евиденцију о присуству чланова бирачког одбора на бирачком месту све време док је бирачко место отворено.

(2) Евиденција из става 1. овог члана налази се код председника или заменика председника бирачког одбора и служи као основ за исплату накнада за рад у бирачком одбору. Податке у евиденцији је потребно уписивати читко, како би се приликом исплата накнада несумњиво могли утврдити подаци о присутним члановима бирачког одбора.

(3) Уписивање чланова бирачког одбора у евиденцију из става 1. овог члана не замењује обавезу потписивања Записника о раду бирачког одбора.

II. РАД БИРАЧКОГ ОДБОРА ПРЕ ДАНА ОДРЖАВАЊА ИЗБОРА

Члан 7.

(1) Материјал за спровођење гласања бирачки одбор преузима од Радног тела у згради општине/града најкасније 48 часова пре дана одржавања избора.

(2) О обављеној примопредаји између Радног тела и бирачког одбора сачињава се записник на обрасцу који прописује Републичка изборна комисија.

(3) Списак изборног материјала који се предаје бирачком одбору садржан је у Упутству за спровођење непосредних избора за чланове националних савета националних мањина и обрасцу Записника о примопредаји између Радног тела и бирачког одбора.

(4) Врећа са изборним материјалом, која је након предаје бирачком одбору запечаћена сигурносном затворницом, не сме се отворати пре него што се бирачки одбор на дан избора окупи на бирачком месту.

III. РАД БИРАЧКОГ ОДБОРА ПРЕ ОТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЕСТА

Члан 8.

(1) На дан избора бирачки одбор се састаје на бирачком месту у 6,00 часова, да би се извршиле припреме за почетак гласања.

(2) Пре почетка припрема за почетак гласања, председник бирачког одбора треба да у Записник о раду бирачког одбора упише број бирачког места, назив општине односно града у којем је бирачко место и датум одржавања гласања. Ако се на бирачком месту гласа за избор више националних савета националних мањина, наведени подаци се уписују у све записнике о раду бирачког одбора.

(3) Потом, чланови бирачког одбора припремају почетак гласања следећим редоследом: отварају врећу са изборним материјалом запечаћену сигурносном затворницом, утврђују да ли је примљени материјал за гласање исправан и потпун, уређују бирачко место и договарају се о подели задужења из члана 4. ових правила. Изузетно, одређивање повереника бирачког одбора за спровођење гласања ван бирачког места не мора нужно да се обави пре отварања бирачког места, већ се може обавити и током гласања.

(4) Сигурносну затворницу која је скинута са вреће са изборним материјалом, бирачки одбор мора да сачува, јер се обавезно предаје Радном телу приликом примопредаје изборног материјала после гласања.

Утврђивање потпуности и исправности изборног материјала

Члан 9.

(1) Примљени изборни материјал бирачки одбор упоређује са стањем из Записника о примопредаји изборног материјала пре гласања између Радног тела и бирачког одбора и тако утврђује да ли је примљени материјал потпун и исправан, што констатује у одговарајућој рубрици Записника о раду бирачког одбора.

(2) Ако нешто од изборног материјала недостаје, бирачки одбор то констатује у одговарајућем Записнику о раду бирачког одбора и о томе одмах обавештава Радно тело.

(3) Да би гласање могло да почне, неопходно је да на бирачком месту буде следећи изборни материјал: изводи из посебних бирачких спискова и гласачки листићи за сваки национални савет за који се

спроводи гласање на бирачком месту, Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије, гласачка кутија, један спреј за обележавање прста бирача, једна УВ лампа, најмање један параван за обезбеђивање тајности гласања и налепнице и јемственик за печатење гласачке кутије.

(4) Ако бирачком одбору није уручен тачан број гласачких листића који одговара броју укупно уписаних бирача на бирачком месту, он отвара бирачко место са гласачким листићима које поседује.

Уређивање бирачког места

Члан 10.

(1) Пошто утврди да располаже изборним материјалом неопходним за почетак гласања, чланови бирачког одбора приступају уређивању бирачког места.

(2) Прво се на улазу у објект у којем се налази бирачко место и испред просторије у којој је бирачко место истичу ознаке бирачког места.

(3) Ознака бирачког места је у прилогу и саставни је део ових правила.

(4) Ако у објекту постоји више бирачких места или ако је објект са једним бирачким местом велики, општинска/градска управа треба да се постара о постављању одговарајућих ознака за кретање унутар објекта, које су у прилогу и саставни су део ових правила.

(5) Испред просторије у којој је бирачко место истичу се и збирне изборне листе кандидата за чланове сваког националног савета за који се спроводи гласање на бирачком месту, као и информативни постери за бираче.

(6) Шема уређења бирачког места је у прилогу и саставни је део ових правила.

Уређивање просторије у којој је бирачко место

Члан 11.

(1) У просторији у којој је бирачко место (просторија за гласање) истичу се Народна застава Републике Србије.

(2) Бирачки одбор, потом, уређује просторију за гласање тако да од улаза у просторију места за обављање радњи везаних за спровођење гласања буду постављена следећим редоследом:

1) место на којем члан бирачког одбора рукује УВ лампом;

2) место на којем се утврђује идентитет бирача;

3) место на којем се налазе изводи из посебних бирачких спискова за гласање на бирачком месту (у даљем тексту: извод из бирачког списка) за сваки национални савет за који се спроводи гласање на бирачком месту, са евентуалним списковима накнадних промена у посебном бирачком списку;

4) место на којем члан бирачког одбора рукује спрејом за обележавање прста бирача;

- 5) место на којем се чувају и уручују гласачки листићи;
  - 6) место на којем члан бирачког одбора поучава бирача о начину гласања;
  - 7) место за гласање, на којем се постављају паравани за обезбеђивање тајности гласања;
  - 8) место на којем се поставља гласачка кутија.
- (3) Бирачки одбор обезбеђује представницима предлагача проглашених изборних листа и представницима домаћих и страних посматрача одговарајуће место у просторији за гласање, са кога могу да прате ток гласања и утврђивање резултата гласања.
- (4) На једној од бочних страна гласачке кутије истиче се ознака гласачке кутије, која је у прилогу и саставни је део ових правила.
- (5) Шема уређења просторије за гласање је у прилогу и саставни је део ових правила.

Обезбеђивање тајности гласања .

Члан 12.

- (1) Бирачки одбор је дужан да између паравана за обезбеђивање тајности гласања остави одговарајући размак и да их постави на одговарајућој удаљености од чланова бирачког одбора, представника предлагача проглашених изборних листа и представника посматрача тако да други бирачи, чланови бирачког одбора, представника предлагача проглашених изборних листа и представници посматрача не могу да виде како бирач попуњава гласачки листић.
- (2) Отвор паравана треба да буде окренут према зиду, при чему размак између паравана мора да буде најмање један метар.
- (3) Бирачки одбор је дужан да посебно води рачуна о томе да нико не прилази паравану док бирач попуњава гласачки листић.
- (4) Није дозвољено да на бирачком месту чланови бирачког одбора, други бирачи, представника предлагача проглашених изборних листа и представници посматрача или било која друга лица сугеришу бирачу за кога да гласа.

Приступ и несметано кретање бирача који су особе са инвалидитетом

Члан 13.

Бирачко место мора бити уређено тако да се омогући приступ и несметано кретање бирача који су особе са инвалидитетом.

Забрана истицања пропагандног материјала

Члан 14.

- (1) На бирачком месту и на 50 метара од бирачког места не могу се истицати симболи политичких странака и предлагача проглашених изборних листа, као и други изборни пропагандни материјал.

(2) Бирачким местом сматра се просторија у којој се обавља гласање, а ако се у једном објекту налази више просторија за гласање, бирачким местом сматра се цео тај објекат.

(3) Ако је на бирачком месту и на 50 метара од бирачког места истакнут изборни пропагандни материјал, бирачки одбор га сам уклања или, ако није у могућности сам да га уклони, о потреби да се материјал уклони обавештава Радно тело, које се захтевом за уклањање обраћа надлежној општинској/градској комуналној служби.

(4) Бирачки одбор мора да се стара, све време док траје гласање, да на бирачком месту не буде истакнут изборни пропагандни материјал.

IV. ОТВАРАЊЕ БИРАЧКОГ МЕСТА

Време отварања бирачког места

Члан 15.

(1) Пошто у Записнику о раду бирачког одбора констатује да су испуњени услови за почетак гласања, односно да је примљен изборни материјал који је неопходан за почетак гласања, да је просторија за гласање уређена тако да се обезбеди тајност гласања и да гласање може да почне, бирачки одбор отвара бирачко место.

(2) Бирачко место се отвара у 7,00 часова на дан одржавања избора.

(3) Време отварања бирачког места уписује се у Записник о раду бирачког одбора.

(4) Ако бирачко место не буде отворено у 7,00 часова, у Записник о раду бирачког одбора се уписује разлог каснијег времена отварања бирачког места.

Провера исправности гласачке кутије

Члан 16.

(1) На бирачком месту налази се једна гласачка кутија, која се користи за гласање за све националне савете за које се спроводи гласање на бирачком месту.

(2) Провера исправности гласачке кутије врши се у присуству првог бирача који дође на бирачко место, а резултат провере уписује се у Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије (у даљем тексту: Контролни лист).

(3) Провера исправности гласачке кутије не може се вршити у присуству бирача који је у саставу бирачког одбора на том бирачком месту, за кога је, након провере УВ лампом, утврђено да је гласао на другом бирачком месту, који нема важећу јавну исправу за утврђивање идентитета, или који није уписан ни у један извод из бирачког списка.

(4) Поступак провере се обавља следећим редоследом:

1) када на бирачко место приступи први бирач, за кога бирачки одбор утврди да није именован у састав бирачког одбора на том бирачком месту, бирачки одбор ће извршити проверу УВ лампом да ли је тај бирач већ гласао, утврдиће његов идентитет и да ли је уписан у неки од извода из бирачког списка;

2) у присуству првог бирача за којег се провером УВ лампом утврди да није већ гласао на другом бирачком месту и за којег се важећом јавном исправом утврди идентитет и утврди да је уписан у неки од извода из бирачког списка, проверава се да ли је гласачка кутија исправна и празна;

3) попуњава се Контролни лист, у који се уписује у који извод из бирачког списка и под којим редним бројем је бирач уписан, након чега Контролни лист потписују чланови, односно заменици чланова бирачког одбора и бирач који је први дошао на бирачко место;

4) у присуству првог бирача, Контролни лист се убацује у гласачку кутију, која се након тога затвара и печати коришћењем јемственика и налепнице за печатење гласачке кутије;

5) све извршене радње бирачки одбор констатује у свим **записницима** о раду бирачког одбора за сваки национални савет за који се спроводи гласање на бирачком месту.

(5) Пошто се оконча поступак провере исправности гласачке кутије, првом бирачу који је дошао на бирачко место бирачки одбор ће омогућити да гласа, предузимањем радњи које следе након утврђивања да ли је бирач уписан у извод из бирачког списка.

V. ГЛАСАЊЕ НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

Члан 17.

Када бирач дође на бирачко место, бирачки одбор је дужан да предузме следеће радње: проверу да ли је бирач гласао на другом бирачком месту, утврђивање идентитета бирача, проверу да ли је бирач уписан у неки од извода из бирачког списка, обележавање бирача спрејом, уручивање гласачког листића и поучавање бирача о начину гласања.

Члан 18.

(1) Бирачки одбор је дужан да особи која се креће уз помоћ пса водича и има одговарајућу исправу за кретање уз помоћ пса водича, омогући слободан приступ објекту у којем је бирачко место и самом бирачком месту, као објекту у јавној употреби, у смислу закона који уређује кретање уз помоћ пса водича.

(2) Под одговарајућом исправом за кретање уз помоћ пса водича сматра се:

1) доказ о стеченим знањима, способностима и вештинама за кретање са псом водичем - за особу која се креће уз помоћ пса водича;

2) доказ о завршеној обуци - за пса водича.

Провера да ли је бирач гласао на другом бирачком месту

Члан 19.

(1) Када уђе у просторију за гласање, бирач прилази члану бирачког одбора који рукује са УВ лампом и који проверава да ли је кажипрст десне руке бирача већ обележен невидљивим мастилом.

(2) Ако бирач нема кажипрст десне руке, проверава се да ли су невидљивим мастилом обележени остали прсти десне руке, а ако бирач нема десну шаку, проверава се да ли су невидљивим мастилом обележени прсти леве руке.

(3) Ако бирач нема шаке, провера УВ лампом се не врши.

Члан 20.

(1) Ако се провером УВ лампом утврди да је прст бирача обележен невидљивим мастилом, то значи да је бирач већ гласао, због чега му бирачки одбор не сме дозволити да гласа, што ће му саопштити и наложити да без одлагања напусти бирачко место.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, члановима бирачког одбора који су одређени да рукују спрејом с невидљивим мастилом, а гласају на другом бирачком месту, омогућиће се да на свом бирачком месту гласају уз решење о именовану за члана бирачког одбора.

Утврђивање идентитета бирача

Члан 21.

(1) Пошто се утврди да бирач није гласао, он прилази следећем члану бирачког одбора, који утврђује идентитет бирача, саопштава му своје име и презиме, предаје му обавештење о дану и времену одржавања избора, уколико га поседује, и доказује свој идентитет.

(2) Бирач може да приступи гласању и без обавештења о дану и времену одржавања избора и бирачки одбор не може да бирачу ускрати право на гласање уколико не покаже и преда то обавештење, већ мора да приступи проналажењу бирача у изводу из бирачког списка према доступним подацима о бирачу из његовог документа којим доказује идентитет.

(3) Бирач не може да гласа ако не поднесе доказ о свом идентитету.

(4) Свој идентитет бирач доказује важећом личном картом или важећом путном исправом (пасошем).

(5) Бирачки одбор треба да омогући гласање бирачу који свој идентитет доказује личном картом или пасошем са истеклим роком важења, под условом да приложи потврду да је министарству надлежном за издавање личних карата односно пасоша поднето захтев за издавање нове личне карте односно пасоша.

(6) У случају да на бирачко место дође бирач који поседује важећи идентификациони документ у којем је наведено друго презиме у односу на презиме наведено у изводу из бирачког списка, бирачки одбор

треба том бирачу да омогући да гласа, без обзира на ту околност, под условом да на основу слике бирача и јединственог матичног броја грађана (у даљем тексту: ЈМБГ) у документу којим доказује свој идентитет може да утврди да је у питању лице које је уписано у извод из бирачког списка.

Утврђивање да ли је бирач уписан у извод из бирачког списка

Члан 22.

(1) Када се утврди идентитет бирача, он прилази члану бирачког одбора који је задужен за руковање изводима из бирачког списка и саопштава му којој националној мањини припада, након чега члан бирачког одбора проналази бирача у одговарајућем изводу из бирачког списка и заокружује редни број испред личног имена бирача.

(2) Списак накнадних промена у бирачком списку је списак бирача који су, на основу решења министарства надлежног за вођење посебног бирачког списка, накнадно уписани да гласају на бирачком месту, брисани са тог бирачког места или им је промењен неки лични податак.

(3) Списак накнадних промена сачињава Републичка изборна комисија и налази се у прилогу одговарајућег извода из бирачког списка, као његов саставни део.

(4) Ако бирачки одбор не може да пронађе бирача ни у једном изводу из бирачког списка, мора да провери да ли је тај бирач уписан у евентуално приложени списак накнадних промена.

(5) Уколико члан бирачког одбора не може да пронађе бирача под презименом из документа којим доказује свој идентитет, дужан је да пита бирача да ли је у претходном периоду мењао презиме. Ако је бирач мењао презиме, члан бирачког одбора је дужан да га потражи у изводу из бирачког списка и под тим другим презименом. У случају да је бирач уписан у извод из бирачког списка под другим презименом биће му омогућено да гласа само ако је његов ЈМБГ у документу којим доказује свој идентитет идентичан ЈМБГ наведеном у изводу из бирачког списка.

(6) Бирачки одбор треба да лице које није уписано ни у један извод из бирачког списка нити у списак накнадних промена у бирачком списку, упутити да провери на којем је бирачком месту уписан у посебан бирачки списак, било тако што ће извршити упит на веб-презентацији министарства надлежног за вођење посебног бирачког списка или тако што ће контактирати телефоном то министарство, односно општинску/градску управу.

Члан 23.

(1) Бирачки одбор не сме да врши никаква дописивања или друге промене у изводима из бирачког списка.

(2) Бирачки одбор не сме да дозволи да гласа лице које није уписано ни у један извод из бирачког списка.

(3) Бирачки одбор не сме да допише у извод из бирачког списка лице које није уписано у извод, без обзира на то што лице тврди да гласа на том бирачком месту, или што га чланови бирачког одбора лично познају.

Потписивање бирача

Члан 24.

(1) Пошто пронађе бирача у изводу из бирачког списка или евентуалном списку накнадних промена у посебном бирачком списку, члан бирачког одбора задужен за руковање изводима из бирачког списка ће бирачу показати одговарајуће место у изводу из бирачког списка, односно списку накнадних промена у бирачком списку на које бирач треба да се потпише.

(2) Бирач који је писмен и који је у стању да својеручно напише своје име и презиме, потписује се тако што својеручно исписује свој потпис на одговарајућем месту у изводу из бирачког списка односно евентуалном списку накнадних промена у посебном бирачком списку.

(3) Бирач који услед телесне или сензорне онеспособљености (бирач који је особа са инвалидитетом) није у стању да се својеручно потпише, може да се потпише тако што ће на одговарајуће место у изводу из бирачког списка односно евентуалном списку накнадних промена у посебном бирачком списку отиснути печат који садржи податке о његовом идентитету, односно печат са угравираним потписом (факсимил).

Помагач

Члан 25.

(1) Бирач који не може сам да попуни гласачки листић (слепо лице, лице са другим видовима инвалидитета или неписмено лице) има право да на бирачко место поведе помагача који ће уместо њега попунити гласачки листић онако како му бирач одреди.

(2) Бирач који није писмен, односно бирач који је особа са инвалидитетом који не поседује печат са подацима о свом идентитету нити факсимил, на одговарајуће место у изводу из бирачког списка ставља отисак прста, или се уместо њега својим именом и презименом потписује његов помагач, ако га је довео са собом на бирачко место ради попуњавања гласачког листића.

(3) У Записник о раду бирачког одбора уноси се укупан број бирача одређене националне мањине који су гласали уз помоћ помагача (на бирачком месту и ван бирачког места).

Употреба спреја

Члан 26.

(1) Пошто се бирач потпише у извод из бирачког списка или евентуални списак накнадних промена у посебном бирачком списку, он прилази члану бирачког одбора који рукује спрејом за обележавање

прста бирача, који му тим спрејом обележава кажипрст десне руке испод корена нокта као знак да је гласао.

(2) Бирачу који нема кажипрст десне руке биће обележен следећи доступан прст удесно и коначно палац те руке, испод корена нокта.

(3) Бирачу који нема десну шаку, биће обележен кажипрст леве руке, односно следећи доступан прст улево и коначно палац те руке, испод корена нокта.

(4) Ако бирач нема шаке, обележавање се не обавља.

(5) Ако бирач одбије, односно не дозволи да му се спрејом обележи прст, бирачки одбор му неће дозволити да гласа и ту околност ће навести у Записнику о раду бирачког одбора, као догађај од значаја за гласање.

Уручивање гласачког листића

Члан 27.

(1) Пошто се бирачу обележи прст спрејом, он прилази члану бирачког одбора који је задужен за чување и уручивање гласачких листића, који му предаје гласачки листић.

(2) Бирач може да гласа само једанпут.

(3) Ниједно лице не може добити више од једног гласачког листића, нити је допуштено да једно лице гласа уместо другог лица. Гласање уз помоћ помагача не сматра се гласањем уместо другог лица.

Поучавање бирача о начину гласања

Члан 28.

(1) Бирач попуњава гласачки листић пошто га члан бирачког одбора поучи о начину гласања, ако бирач то захтева.

(2) Члан бирачког одбора који поучава бираче о томе како се гласа, посебно ће упозорити бирача:

1) да је гласање тајно и да се обавља искључиво иза паравана за обезбеђивање тајности гласања;

2) да може да гласа само за једну изборну листу, заокруживањем редног броја испред назива те изборне листе;

3) да након што попуни гласачки листић, треба да га пресавије тако да се не види како је гласачки листић попуњен и да га тако пресавијеног убаци у гласачку кутију;

4) да је гласање слободно и да нико нема право да га спречава или приморава да гласа, да га позива на одговорност због тога што јесте или није гласао или да од њега тражи да се изјасни зашто је и за кога је гласао.

Попуњавање гласачког листића

Члан 29.

(1) Бирач попуњава гласачки листић иза паравана за обезбеђивање тајности гласања, тако што заокружује редни број испред назива изборне листе за коју жели да гласа.

(2) Ако бирач не може сам да попуни гласачки листић (није писмен или је бирач који је особа са инвалидитетом), његов помагач ће уместо њега попунити гласачки листић онако како му бирач одреди.

Убацавање гласачког листића у гласачку кутију

Члан 30.

(1) Пошто попуни гласачки листић, бирач сâм пресавија гласачки листић тако да се не види како је гласао и убацује га у гласачку кутију, а затим напушта бирачко место.

(2) Ако члан бирачког одбора који се стара о томе да бирач убаца гласачки листић у гласачку кутију констатује или посумња да бирач свој гласачки листић није убацио у гласачку кутију пре напуштања бирачког места, бирачки одбор ће без одлагања о томе обавестити полицију и Радно тело и то унети у Записник о раду бирачког одбора као догађај од значаја за гласање.

VI. ГЛАСАЊЕ ВАН БИРАЧКОГ МЕСТА

Члан 31.

(1) Бирач који није у стању да гласа на бирачком месту услед тешке болести, старости или инвалидитета може да гласа ван бирачког места.

(2) О томе да жели да гласа ван бирачког места и којој националној мањини припада, бирач из става 1. овог члана може да обавести:

1) Радно тело, телефоном или уз помоћ лица које сам одабере, најраније 72 часа пре дана одржавања избора а најкасније до 11,00 часова на дан гласања, или

2) бирачки одбор, уз помоћ лица које сам одабере, на дан одржавања избора, најкасније до 11,00 часова.

Члан 32.

(1) На основу благовремено примљених обавештења о жељи да се гласа ван бирачког места, бирачки одбор, прво, утврђује да ли су сви пријављени бирачи уписани у одговарајуће изводе из бирачког списка на том бирачком месту, с тим да се редни број бирача у изводу из бирачког списка не сме заокружити све док се повереници бирачког одбора не врате на бирачко место после спровођења гласања ван бирачког места.

(2) Гласање ван бирачког места може се обавити само на подручју које обухвата то бирачко место.

(3) У складу са ставом 2. овог члана, бирачки одбор треба да утврди да ли се сви пријављени бирачи налазе на подручју које обухвата бирачко место.

(4) Пошто утврди да су испуњени услови за спровођење гласања ван бирачког места, односно да пријављени бирачи имају право да гласају на том бирачком месту и да треба да гласају на подручју које обухвата бирачко место, бирачки одбор попуњава за све те бираче потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места, израђене према обрасцу који прописује Републичка изборна комисија.

(5) Све потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места председник бирачког одбора потписује пре одласка повереника бирачког одбора код бирача који треба да гласају ван бирачког места.

Припрема за спровођење гласања ван бирачког места

Члан 33.

За потребе спровођења гласања ван бирачког места, председник бирачког одбора и повереници бирачког одбора припремају следећи материјал за гласање:

1) збирну изборну листу кандидата за чланове националног савета за сваку националну мањину за коју бирачи треба да гласају ван бирачког места;

2) УВ лампу;

3) спреј за обележавање прста бирача;

4) попуњене потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места, за све бираче који треба да гласају ван бирачког места;

5) потребан број одговарајућих гласачких листића за све бираче који треба да гласају ван бирачког места;

6) потребан број коверата у које бирачи који гласају ван бирачког места треба да ставе своје гласачке листиће пошто гласају (посебне коверте);

7) потребан број коверата у које повереници бирачког одбора треба да ставе посебне коверте са гласачким листићима и потписане потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места (службене коверте) за сваког бирача посебно;

8) прибор за писање и налепнице за печатење коверата.

Члан 34.

(1) Повереници бирачког одбора приликом доласка код бирача који гласа ван бирачког места прво треба да утврде идентитет бирача, тако што им бирач предаје на увид одговарајући идентификациони документ (важећу личну карту или пасош), да би повереници бирачког одбора могли да упореде личне податке бирача из идентификационог документа са подацима уписаним у потврду о његовом изборном праву за гласање ван бирачког места, односно да утврде да ли су име и презиме бирача и његов ЈМБГ идентични у оба документа.

(2) Пошто утврде идентитет бирача, повереници бирачког одбора проверавају УВ лампом да ли је бирач већ гласао, на начин утврђен чланом 19. ових правила.

Члан 35.

(1) Пошто утврде да бирач већ није гласао, повереници бирачког одбора му уручују попуњену потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места.

(2) Након што бирач потпише потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места, враћа је повереницима бирачког одбора који, потом, бирачу обележавају прст спрејом за обележавање прста бирача на начин утврђен чланом 26. ових правила.

(3) Ако бирач одбије, односно не дозволи да му се спрејом обележи прст, повереници бирачког одбора му неће дозволити да гласа, те ће обуставити даљи поступак гласања тог бирача, о чему ће, по повратку на бирачко место, обавестити председника бирачког одбора, који ће ту околност навести у Записнику о раду бирачког одбора као догађај од значаја за гласање.

Уручивање изборног материјала

Члан 36.

(1) Пошто се бирачу обележи прст спрејом, повереници бирачког одбора му уручују: Збирну изборну листу кандидата за чланове националног савета националне мањине којој бирач припада, одговарајући гласачки листић и посебан коверат у који бирач треба да стави попуњени гласачки листић.

(2) Повереници бирачког одбора поучавају бирача о начину гласања, ако бирач то захтева, на начин прописан чланом 28. ових правила и напомињу му да, пошто гласа, попуњени гласачки листић треба да стави у посебан коверат који му је уручен, након чега треба да напусте просторију у којој бирач треба да гласа.

Преузимање изборног материјала од бирача

Члан 37.

(1) Пошто бирач гласа, повереници бирачког одбора се враћају у просторију у којој је бирач гласао и од бирача преузимају збирну изборну листу и посебан коверат са гласачким листићем, који повереници бирачког одбора пред бирачем печате налепницом.

(2) Запечаћени посебан коверат са гласачким листићем и потписану потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места, повереници бирачког одбора стављају у службени коверат, који печате налепницом.

Предаја службених коверата председнику бирачког одбора

Члан 38.

(1) Одмах по повратку на бирачко место, повереници бирачког одбора предају све службене коверте председнику бирачког одбора који их отвара, једну по једну, и проверава да ли се у њима налазе посебне коверте са гласачким листићем, као и потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места и да ли су потписане од стране бирача.

(2) Тек пошто се утврди да се у службеном коверту налази потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места и да је потписана од стране бирача, заокружује се редни број под којим је тај бирач уписан у извод из бирачког списка и на месту за потпис тог бирача у изводу из бирачког списка уписује напомена да је бирач гласао ван бирачког места. Председник бирачког одбора, потом, отвара запечаћени посебан коверат и из њега вади пресавијени гласачки листић и тако пресавијеног га убацује у гласачку кутију.

(3) Ако потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места недостаје или није потписана, сматра се да бирач није гласао, због чега председник бирачког одбора не сме да отвори запечаћени посебан коверат са гласачким листићем, већ се тако запечаћен коверат после гласања предаје Радном телу у коверти са неупотребљеним гласачким листићима.

(4) О случају из става 3. овог члана уноси се напомена у Записник о раду бирачког одбора, као догађај од значаја за гласање.

Број бирача који су гласали ван бирачког места

Члан 39.

Бирачки одбор уноси у Записник о раду бирачког одбора број бирача који су гласали ван бирачког места и број попуњених и потписаних потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места.

Члан 40.

(1) Одредбе ових правила о потписивању бирача у извод из бирачког списка и о гласању уз помоћ помагача на бирачком месту сходно се примењују и на потписивање бирача на потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места, односно на гласање ван бирачког места уз помоћ помагача.

(2) Повереници бирачког одбора су дужни да председника бирачког одбора обавесте о томе да ли је неки бирач ван бирачког места гласао уз помоћ помагача и којој националној мањини припада, ради убрајања у укупан број бирача који су гласали уз помоћ помагача, који се уноси у Записник о раду бирачког одбора.

Члан 41.

Приликом примопредаје изборног материјала после гласања, бирачки одбор, уз остали изборни материјал, Радном телу предаје све потврде о изборном праву бирача за гласање ван бирачког места

(потписане и непотписане), разврстане за сваку националну мањину у посебним ковертама.

VII. ОДРЖАВАЊЕ РЕДА НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

Члан 42.

(1) Бирачки одбор је дужан да одржава ред на бирачком месту.

(2) Забрањено је задржавање на бирачком месту и непосредно испред свих лица која немају права и дужности у вези са спровођењем гласања.

(3) У просторији у којој се обавља гласање може да буде присутно само онолико бирача колико има паравана за обезбеђивање тајности гласања.

(4) На бирачком месту забрањено је коришћење мобилних телефона и других средстава веза и комуникација, као и фото-апарата и камера.

Члан 43.

(1) На бирачком месту је забрањено да се, ван службене евиденције у изводима из бирачког списка, праве спискови бирача који су изашли на гласање (уписивањем имена или редног броја из извода из бирачког списка бирача који су изашли, или нису изашли на гласање).

(2) Чланови бирачког одбора који су задужени за изводе из бирачког списка могу на посебном листу папира да уписују цртицу за сваког бирача који је изашао на гласање и на тај начин воде евиденцију о излазности.

(3) Ако се води евиденција о излазности на одређеном бирачком месту, подаци о броју бирача који су изашли на гласање морају бити доступни свим члановима бирачког одбора.

(4) Бирачким местом, у смислу одредаба ових правила којим се уређује одржавање реда на бирачком месту, сматра се просторија у којој се обавља гласање, а ако се у једном објекту налази више просторија за гласање, бирачким местом сматра се цео тај објекат.

Члан 44.

(1) Ако се на бирачком месту наруши ред, бирачки одбор може да прекине гласање док се ред не успостави. Трајање прекида гласања и разлози за прекид гласања уносе се у Записник о раду бирачког одбора.

(2) Ако је прекид гласања трајао дуже од једног часа, гласање се продужава за онолико времена колико је прекид трајао.

(3) О прекиду гласања и разлозима за прекид председник бирачког одбора, без одлагања, обавештава Републичку изборну комисију, преко Радног тела.

Члан 45.

(1) Ред на бирачком месту сматра се нарушеним нарочито онда када се на бирачком месту или непосредно испред бирачког места:

1) задржавају лица која немају права и дужности у вези са спровођењем избора;

2) неовлашћено снимају и фотографишу дешавања на бирачком месту;

3) употребом мобилног телефона и других средстава за везу неовлашћено дају обавештења о дешавањима на бирачком месту, а нарочито о томе која лица су изашла, односно нису изашла на гласање;

4) праве спискови бирача који су изашли или нису изашли на гласање ван службене евиденције у изводу из бирачког списка.

(2) Осим случајева из става 1. овог члана, ред на бирачком месту сматра се нарушеним и ако се на бирачком месту и на 50 метара од бирачког места истичу симболи политичке странке и предлагача проглашене изборне листе, као и други изборни пропагандни материјал.

Члан 46.

(1) Припадници полиције и комуналне милиције на дужности могу ући на бирачко место само ако је на бирачком месту нарушен ред, на позив председника бирачког одбора или Радног тела.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, полицајац и комунални милиционер у униформи могу да уђу на бирачко место на којем су уписани у извод из бирачког списка да би гласали, под условом да не носе оружје и друга средства принуде.

Члан 47.

Представници медија могу да дођу на бирачко место само ради припреме извештаја о току гласања на бирачком месту, уз претходну најаву Радном телу или Републичкој изборној комисији, и мимо тога се не могу задржавати на бирачком месту.

Члан 48.

(1) Бирачки одбор може да са бирачког места удаљи представника предлагача изборне листе или представника посматрача ако се не придржавају правила о одржавању реда на бирачком месту, а посебно ако ометају рад бирачког одбора.

(2) Бирачки одбор је дужан да удаљење представника предлагача изборне листе или посматрача и разлоге за удаљење констатује у Записнику о раду бирачког одбора и да о удаљењу одмах обавести Републичку изборну комисију, преко Радног тела.

VIII. ЗАТВАРАЊЕ БИРАЧКОГ МЕСТА

Члан 49.

(1) Бирачко место се затвара у 20,00 часова.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, ако је отварање бирачког места било одложено, гласање се продужава за онолико времена за колико је отварање бирачког места било одложено.

(3) Време затварања бирачког места уписује се у Записник о раду бирачког одбора.

(4) Бирачима који су се у време затварања бирачког места затекли на бирачком месту или непосредно испред њега, мора се омогућити да гласају.

(5) Бираче који се затекну на бирачком месту или непосредно испред њега бирачки одбор треба да обавести да могу да гласају.

(6) Бирачки одбор је дужан да одреди једног свог члана или заменика члана који ће да утврди број бирача који су се затекли у време када се бирачко место затвара, утврди редослед по коме они гласају, стане иза последњег затеченог бирача како би означио крај реда и сачека да гласају сви бирачи који су се затекли на бирачком месту.

IX. УТВРЂИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА

Члан 50.

(1) По завршеном гласању, бирачки одбор утврђује резултате гласања на бирачком месту.

(2) Утврђивању резултата гласања присуствују сви чланови бирачког одбора или њихови заменици.

(3) Током утврђивања резултата гласања, бирачки одбор прво попуњава Контролни формулар за логичко-рачунско слагање резултата гласања на бирачком месту (у даљем тексту: Контролни формулар), на обрасцу који прописује Републичка изборна комисија.

(4) Контролни формулар се попуњава посебно за сваки национални савет за који се спроводило гласање на бирачком месту.

(5) Након попуњавања Контролног формулара, врши се логичко-рачунска контрола утврђених резултата гласања, да би се, тек пошто се утврди да су резултати логичко-рачунски исправни, они уписали у Записник о раду бирачког одбора.

Поступак попуњавања Контролног формулара

Члан 51.

Поступак попуњавања Контролног формулара спроводи се на следећи начин:

1) прво се утврђује БРОЈ УКУПНО УПИСАНИХ БИРАЧА на бирачком месту. Овај број се утврђује на основу броја бирача уписаних у извод из бирачког списка. Ако је уз извод из бирачког списка достављен и списак накнадних промена у бирачком списку, бирачки одбор мора да у број укупно уписаних бирача уброји и оне који су додатно уписани у бирачки списак и да одузме онај број бирача који су брисани из бирачког списка. Утврђени број укупно уписаних бирача треба да буде једнак коначном броју бирача на том бирачком месту који је утврдила

Републичка изборна комисија и објавила на својој веб-презентацији у оквиру Одлуке о утврђивању коначног броја бирача за гласање на непосредним изборима за чланове националних савета националних мањина. Број укупно уписаних бирача се уписује у одговарајућу рубрику Контролног формулара;

2) затим се **пребројавају бирачи** који су се потписали у извод из бирачког списка и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку, као и **напомене** у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку о бирачима који су гласали ван бирачког места и тако се утврђује **БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ГЛАСАЛИ**, који се уписује у одговарајућу рубрику Контролног формулара;

3) након тога се у одговарајућу рубрику Контролног формулара уписује **БРОЈ ПРИМЉЕНИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА**;

4) потом се пребројавају неупотребљени гласачки листићи и тај број се уписује у рубрику Контролног формулара о **БРОЈУ НЕУПОТРЕБЉЕНИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА**;

5) након тога се **отвара гласачка кутија и проверава да ли се у њој налази Контролни лист**;

6) потом се пребројавају гласачки листићи у гласачкој кутији и тако се утврђује **БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ** који се уписује у одговарајућу рубрику Контролног формулара;

7) гласачки листићи се, затим, **разврставају на важеће и неважеће**;

8) пребројавају се **прво неважећи гласачки листићи** и тај број се уписује у рубрику Контролног формулара о **БРОЈУ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА**;

9) затим се пребројавају **сви важећи гласачки листићи** и тај број се уписује у рубрику Контролног формулара о **БРОЈУ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА**;

10) након тога се **важећи гласачки листићи разврставају по изборним листама**, утврђује се **БРОЈ ГЛАСОВА ДАТИХ ЗА СВАКУ ИЗБОРНУ ЛИСТУ** и сваки од тих бројева се уписује у одговарајуће поље у табели у оквиру рубрике Контролног формулара у којој су наведени називи свих изборних листа.

Упозорења бирачком одбору

Члан 52.

(1) Бирачки одбор мора да обрати пажњу да Контролни лист случајно не уброји међу гласачке листиће.

(2) У случају да неки бирачки одбор залепи један гласачки листић на гласачку кутију, тај гласачки листић, након гласања треба да се уброји међу неупотребљене гласачке листиће.

(3) У случају из члана 38. став 3. ових правила (када бирач који је гласао ван бирачког места није потписао потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места или та потврда недостаје), бирачки одбор треба да гласачки листић тог бирача, који се налази у запечаћеној

коверти и тако предаје Радном телу, уброји међу неупотребљене гласачке листиће.

Разликовање важећег и неважећег гласачког листића

Члан 53.

(1) Неважећи гласачки листић јесте непопуњени гласачки листић, као и гласачки листић који је попуњен тако да се не може поуздано утврдити за коју је изборну листу бирач гласао, на пример:

1) гласачки листић на коме је бирач заокружио или подвукао више од једног редног броја испред назива изборних листа;

2) гласачки листић на коме је бирач заокружио или подвукао назив више од једне изборне листе;

3) гласачки листић на коме је бирач заокружио или подвукао име више од једног носиоца изборне листе.

(2) Важећи гласачки листић јесте онај на коме је заокружен један редни број испред назива изборне листе, као и гласачки листић који је попуњен на начин из којег се са сигурношћу може закључити за кога је бирач гласао, на пример:

1) ако је на гласачком листићу бирач заокружио или подвукао име и презиме првог кандидата на изборној листи;

2) ако је на гласачком листићу бирач заокружио или подвукао назив или део назива једне изборне листе;

3) ако је на гласачком листићу бирач истовремено заокружио или подвукао редни број и назив изборне листе и име и презиме првог кандидата на тој изборној листи;

4) ако је на гласачком листићу бирач заокружио или подвукао име једног носиоца изборне листе;

5) ако је на гласачком листићу бирач истовремено заокружио или подвукао име и презиме првог кандидата на изборној листи и име носиоца те изборне листе.

(3) Ако је гласачки листић попуњен на начин из кога се може поуздано утврдити за коју изборну листу је бирач гласао, он ће бити важећи упркос томе:

- што су на гласачком листићу исписани или нацртани коментари, паролe и друге поруке;

- што су друге изборне листе прецртане.

Х. ЛОГИЧКО-РАЧУНСКА КОНТРОЛА УТВРЂЕНИХ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА

Члан 54.

(1) Пошто попуни Контролни формулар и утврди резултате гласања на бирачком месту на начин из члана 51. ових правила, бирачки одбор је дужан да изврши логичко-рачунску контролу утврђених резултата које је уписао у Контролни формулар.

(2) Логичко-рачунска контрола из става 1. овог члана обухвата: рачунско слагање података о бирачима, рачунско слагање података о бирачима и гласачким листићима, рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима и рачунско слагање података о гласачким листићима.

Рачунско слагање података о бирачима

Члан 55.

БРОЈ БИРАЧА одређене националне мањине КОЈИ СУ ГЛАСАЛИ може бити само једнак или мањи од БРОЈА УКУПНО УПИСАНИХ БИРАЧА те националне мањине.

Рачунско слагање података о бирачима и гласачким листићима

Члан 56.

(1) БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА одређене националне мањине У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ може бити само једнак или мањи од БРОЈА БИРАЧА те националне мањине КОЈИ СУ ГЛАСАЛИ.

(2) БРОЈ ПРИМЉЕНИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА за избор чланова националног савета одређене националне мањине треба да буде једнак збиру БРОЈА НЕУПОТРЕБЉЕНИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА за избор чланова националног савета те националне мањине и БРОЈА БИРАЧА те националне мањине КОЈИ СУ ГЛАСАЛИ.

Рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима

Члан 57.

БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА за избор чланова националног савета одређене националне мањине треба да буде једнак збиру БРОЈЕВА ГЛАСОВА ДАТИХ ЗА СВАКУ ИЗБОРНУ ЛИСТУ за избор чланова националног савета одређене националне мањине.

Рачунско слагање података о гласачким листићима

Члан 58.

(1) БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ мора да буде једнак збиру БРОЈА НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА и БРОЈА ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА за избор чланова националног савета одређене националне мањине.

(2) БРОЈ ПРИМЉЕНИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА може да буде само једнак или већи од збира БРОЈА НЕУПОТРЕБЉЕНИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА и БРОЈА ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ.

XI. ПОПУЊАВАЊЕ ЗАПИСНИКА О РАДУ БИРАЧКОГ ОДБОРА

Члан 59.

Пошто констатује да су након извршене логичко-рачунске контроле, утврђени резултати гласања логичко-рачунски исправни, бирачки одбор приступа попуњавању Записника о раду бирачког одбора.

Члан 60.

(1) Записник о раду бирачког одбора израђује се на обрасцу који прописује Републичка изборна комисија и штампа се у шест примерака, од којих се:

- први примерак **обавезно** доставља Радном телу;
- други примерак истиче на бирачком месту на јавни увид;
- преостала четири примерка уручују представницима предлагача изборних листа који су освојили највећи број гласова на бирачком месту, ако су присутни на бирачком месту.

Члан 61.

(1) Приликом попуњавања Записника о раду бирачког одбора након спроведене логичко-рачунске контроле исправности утврђених резултата, бирачки одбор прво треба да провери да ли је у одговарајуће рубрике Записника о раду бирачког одбора читко уписао:

- 1) број бирачког места;
- 2) назив општине односно града у којем је бирачко место;
- 3) датум одржавања гласања;
- 4) резултат провере потпуности и исправности изборног материјала, уређености бирачког места на начин којим се обезбеђује тајност гласања и могућности да гласање може да почне;
- 5) време отварања бирачког места и разлоге евентуалног кашњења у отварању бирачког места;
- 6) име и презиме бирача који је први дошао на бирачко место;
- 7) број под којим је бирач који је први дошао на бирачко место уписан у извод из бирачког списка и које националне мањине;
- 8) да ли је спроведен поступак провере исправности гласачке кутије, потписивање и убацивање Контролног листа у гласачку кутију и њено печатење налепницама, у присуству првог бирача;
- 9) време затварања бирачког места;
- 10) имена повереника бирачког одбора који су спровели гласање ван бирачког места.

(2) Бирачки одбор, потом, у одговарајућој рубрици Записника о раду бирачког одбора констатује да ли је у гласачкој кутији пронађен Контролни лист и, ако јесте, да ли је Контролни лист потписан од стране првог бирача који је дошао на бирачко место и најмање једног члана бирачког одбора.

(3) Затим, бирачки одбор из одговарајућих рубрика Контролног формулара у одговарајуће рубрике Записника о раду бирачког одбора читко преписује резултате гласања:

- 1) број укупно уписаних бирача;
- 2) број бирача који су гласали;
- 3) број примљених гласачких листића;
- 4) број неупотребљених гласачких листића;
- 5) број гласачких листића у гласачкој кутији;

- 6) број неважећих гласачких листића;
- 7) број важећих гласачких листића;
- 8) број гласова датих за сваку изборну листу.

Члан 62.

(1) Пошто заврши са уписивањем резултата гласања у Записник о раду бирачког одбора, бирачки одбор:

1) Контролни лист ставља у посебан коверат који печати налепницом и на којем исписује да је у њему Контролни лист;

2) неупотребљене гласачке листиће ставља у посебан коверат који печати налепницом и на којем исписује назив националне мањине и да су у њему неупотребљени гласачки листићи;

3) неважеће гласачке листиће ставља у посебан коверат који печати налепницом и на којем исписује назив националне мањине и да су у њему неважећи гласачки листићи;

4) све важеће гласачке листиће ставља у посебан коверат који печати налепницом и на којем исписује назив националне мањине и да су у њему важећи гласачки листићи;

5) попуњене потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места (како потписане тако и евентуално непотписане) ставља у посебан коверат који печати налепницом и на којем исписује назив националне мањине и да су у њему потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места.

(2) На свим ковертама из става 1. овог члана **обавезно** треба да буде наведен и назив општине/града и број бирачког места.

Члан 63.

Након паковања изборног материјала, бирачки одбор попуњава остале рубрике Записника о раду бирачког одбора, тако што у одговарајуће рубрике уписује:

1) да ли је било прекида гласања и, ако јесте, време и разлоге прекида гласања;

2) број бирача који су (на бирачком месту и ван бирачког места) гласали уз помоћ другог лица (помагача);

3) број бирача који су гласали ван бирачког места;

4) број попуњених и потписаних потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места;

5) да ли су на бирачком месту били присутни представници домаћих и/или страних посматрача и, ако јесу, да ли је попуњен образац Записника о посматрачима рада бирачког одбора;

6) да ли су на бирачком месту били присутни представници предлагача изборних листа и, ако јесу, њихова имена и презимена и називи изборних листа које су представљали;

7) да ли је неки представник предлагача изборне листе имао примедбе на спровођење гласања на бирачком месту и, ако јесте, његово име и презиме и примедбе;

8) да ли је неки члан бирачког одбора имало примедбе на спровођење гласања на бирачком месту и, ако јесте, његово име и презиме и примедбе;

9) напомене бирачког одбора, ако се на бирачком месту десио догађај од значаја, односно утицаја на гласање;

10) имена и презимена лица којима су уручени примерци Записника о раду бирачког одбора.

Члан 64.

(1) Записник о раду бирачког одбора потписују сви чланови, односно заменици чланова бирачког одбора.

(2) Ако Записник о раду бирачког одбора не потпишу сви чланови бирачког одбора, то се констатује у Записнику о раду бирачког одбора и уз то се евентуално наводе и разлози због којих Записник није потписан од стране свих чланова бирачког одбора, или њихових заменика.

(3) Пошто се обави потписивање Записника о раду бирачког одбора, председник бирачког одбора констатује датум и време у које је бирачки одбор завршио са радом и то време уписује у одговарајућу рубрику Записника о раду бирачког одбора.

Члан 65.

Тек пошто Записник о раду бирачког одбора буде потписан и буде уписано време завршетка рада бирачког одбора, председник бирачког одбора раздваја примерке Записника о раду бирачког одбора, тако што први (оригинални) примерак ставља у посебан коверат, други истиче на јавни увид на бирачком месту а преостала четири примерка уручује представницима предлагача изборних листа који су наведени у Записнику о раду бирачког одбора да треба да преузму те примерке.

XII. ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ О УТВРЂИВАЊУ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА У СЛУЧАЈУ ДА СЕ НА БИРАЧКОМ МЕСТУ ГЛАСА ЗА ИЗБОР ЧЛАНОВА ВИШЕ НАЦИОНАЛНИХ САВЕТА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

Члан 66.

(1) Ако се на бирачком месту истовремено гласа за избор чланова више националних савета националних мањина, бирачки одбор поступа тако што процедуру описану у чл. 51. до 65. ових правила примењује за избор сваког националног савета посебно, почев од националне мањине са највећим бројем уписаних бирача на бирачком месту, закључно са националном мањином са најмањим бројем уписаних бирача на бирачком месту.

(2) У случају из става 1. овог члана, бирачки одбор, по затварању бирачког места и окончању гласања, прво приступа утврђивању резултата гласања за избор националног савета са највећим бројем уписаних бирача на бирачком месту.

(3) Пошто отвори гласачку кутију и утврди да ли се у њој налази Контролни лист, како је то предвиђено у члану 51. тачка 5) ових правила, бирачки одбор треба прво да разврста све гласачке листиће који се налазе у гласачкој кутији према националним мањинама, након чега наставља са процедуром утврђивања резултата гласања за избор чланова националног савета националне мањине са највећим бројем уписаних бирача на бирачком месту.

(4) Пошто заврши попуњавање Записника о раду бирачког одбора за избор чланова националног савета националне мањине са највећим бројем уписаних бирача на бирачком месту и пошто четири примерка тог записника уручи представницима предлагача изборних листа, ако су присутни, бирачки одбор понавља процедуру описану у чл. 51. до 65. ових правила ради утврђивања резултата гласања за избор чланова националног савета националне мањине са следећим највећим бројем уписаних бирача и тако редом док се не утврде резултати гласања за чланове свих националних савета за које је спроведено гласање на том бирачком месту.

(5) Сви записници о раду бирачког одбора се на бирачком месту истичу тек пошто бирачки одбор утврди резултате гласања и попуни Записник о раду бирачког одбора за избор чланова и последњег националног савета за које је спроведено гласање на том бирачком месту.

XIII. ДОСТАВЉАЊЕ ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА ПОСЛЕ ГЛАСАЊА

Члан 67.

(1) Пошто утврди резултате гласања на бирачком месту, бирачки одбор одређује лица која ће, уз председника бирачког одбора, односно заменика председника бирачког одбора, бити одговорна за предају изборног материјала Радном телу.

(2) Бирачки одбор без одлагања, а најкасније у року од 12 часова од часа затварања бирачког места предаје Радном телу у згради општине/града, следећи изборни материјал:

1) прве примерке записника о раду бирачког одбора за сваки национални савет за који се гласало на бирачком месту;

2) први (оригинални) и други примерак Записника о посматрачима рада бирачког одбора;

3) изводе из бирачког списка по којима се гласало на бирачком месту за сваки национални савет, са евентуалним списковима накнадних промена у посебном бирачком списку;

4) запечаћени коверат у којем је Контролни лист;

5) запечаћене коверте у које су стављени неупотребљени гласачки листићи за сваки национални савет посебно;

6) запечаћене коверте у које су стављени неважећи гласачки листићи за сваки национални савет посебно;

7) запечаћене коверте у које су стављени важећи гласачки листићи за сваки национални савет посебно;

8) запечаћене коверте у које су стављене потписане и непотписане потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места за сваки национални савет посебно;

9) сигурносну затворницу која је коришћена за печатење вреће са изборним материјалом приликом примопредаје изборног материјала пре гласања између Радног тела и бирачког одбора;

10) један примерак попуњеног обрасца евиденције о присуству чланова и заменика чланова бирачког одбора на бирачком месту

(3) Приликом примопредаје из става 1. овог члана, бирачки одбор предаје општинској/градској управи преостали материјал (гласачку кутију, спрејове за обележавање прста бирача, параване за гласање, УВ лампе, идентификационе картице чланова бирачког одбора, прибор за писање и др) и други примерак евиденције о присуству чланова бирачког одбора на гласачком месту.

(4) Приликом примопредаје изборног материјала, бирачки одбор ће строго водити рачуна да не помеша изборни материјал за спровођење избора за чланове националних савета различитих националних мањина.

(5) Радно тело треба да води рачуна о томе да на ковертама из става 2. овог члана буду исписани назив општине/града, број бирачког места, назив материјала који је у коверти и назив националне мањине на коју се материјал односи.

(6) О обављеној примопредаји изборног материјала саставља се записник на обрасцу који прописује Републичка изборна комисија. Један примерак овог записника Радно тело обавезно предаје координатору Републичке изборне комисије.

(7) Примопредаји имају право да присуствују представници предлагача изборних листа и акредитовани представници посматрачи.

Члан 68.

(1) Приликом примопредаје изборног материјала након гласања, представници бирачког одбора и Радног тела дужни су да изврше контролу Записника о раду бирачког одбора и констатују евентуалне грешке у попуњавању записника, и о томе сачине извештај.

(2) Ако је приликом контроле Записника о раду бирачког одбора вршен увид у изборни материјал, у извештај о контроли Записника о раду бирачког одбора уноси се чињенично стање утврђено увидом у изборни материјал.

Члан 69.

(1) Одмах пошто прими изборни материјал од бирачког одбора и изврши контролу записника о раду бирачког одбора, Радно тело скенира први (оригинални) примерак Записника о раду бирачког одбора и доставља га Републичкој изборној комисији.

(2) Републичка изборна комисија све записнике о раду бирачких одбора објављује на својој веб-презентацији.

Члан 70.

(1) Након обављење примопредаје изборног материјала и извршене контроле записника о раду бирачког одбора, материјал из члана 67. став 2. тач. 4)-7) и тачке 9) ставља се у врећу за одлагање изборног материјала, коју Радно тело, у присуству чланова бирачког одбора који су предали тај материјал, печати сигурносном затворницом, чији се серијски број уписује у Записник о примопредаји.

(2) Пре печатења, врећа се обавезно обележава налепницом која садржи назив града/општине и редни број бирачког места.

(3) Записник о раду бирачког одбора, записник о посматрачима рада бирачког одбора, извод из бирачког списка и коверат са потврдама о изборном праву за гласање ван бирачког места не стављају се у врећу са осталим изборним материјалом, већ их Радно тело пакује одвојено од осталог изборног материјала и тако одвојено предаје Републичкој изборној комисији.

XIV. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 71.

Даном ступања на снагу ових правила престају да важе Правила о раду бирачких одбора за спровођење непосредних избора за чланове националних савета националних мањина („Службени гласник РС“, број 64/18).

Члан 72.

Ова правила ступају на снагу наредног дана од дана објављивања на веб-презентацији Републичке изборне комисије.

02 Број: 013-1987/22

У Београду, 10. октобра 2022. године

РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

ПРЕДСЕДНИК

Владимир Димитријевић